

Päästökauppa on haaste puuenergialle ja terästeollisuudelle

■ Euroopan unionin vuonna 2005 käynnistyvä päästökauppa on Suomelle uhka ja mahdollisuus. Terästeollisuuden on syytä kiirehtiä kehittämään puuenergian tutkijoiden kanssa metallurgista puuhiiltä, jotta ala välttyisi ylimääräisten päästokiintiöiden ostamiselta. Sen sijaan kaukonäköisesti päästöjään vähentänyt metsäteollisuus voi myydä säästyneitä päästokiintiöitä.

EU:n hiilidioksidin päästökaupalla pyritään hillitsemään ilmaston lämpenemistä uusin eväin. Päästöjä ei saatu kuriin energiaveroin, sillä EU ei koskaan lämmennyt niille. Jos energiaverot ovat ilmastotalkoiden piiska, EU toivoo päästökaupasta talkoiden porkkanaa.

Myyntiin tulee maatalouden maitokiintiöiden kaltainen tuote. Päästokiintiötä saa ostaa ja myydä hiilidioksidipörsissä. Kauppaa käyvät EU-maiden yli 20 megawatin voimat, sellutehtaat, paperi- ja kartonkitehtaat, rauta- ja terästehtaat, koksamot, öljynjalostamot, lasi- ja lasivillatehtaat sekä keraamiset tiili- ja posliinitehtaat.

Pörssin myyjä on yritys, joka vähensi päästöjään vertailu-

vuodesta 1990. Esimerkiksi metsäteollisuus saa nyt lisäarvoa viime vuosikymmenen energian säästötoimilleen. Puuvoima korvasi öljy- ja kivihiiivoimaa, ja hiilidioksidin päästöt putosivat. Ne voi myydä säästyneinä päästokiintiöinä.

Puupelletti yleistyi 1990-luvulla, ja sen tuotanto on kovassa nousussa. Taustalla on päästökauppa. Puupelletti on ainut uusiutuva energiavara, jolla sähköntuotannon paljon hiilidioksidia päästävää kivihiiiltä voi korvata nopeasti. Tämän osoitti Ruotsi jo kymmenen vuotta sitten.

Vielä 1992 Tukholman Hässelbyn voimala poltti kivihiiiltä 100 000 tonnia. Koska voimalan hiilidioksidin päästöjä piti laskea, kivihiilestä luovuttiin. Tilalle tuli puupelletti.

Kahdessa vuodessa kivihiihi väistyi. Hässelbyn kolme 100 megawatin kattilaa alkoivat polttaa pellettiä 250 000 tonnia vuodessa. Hässelby pääsee päästöpörsissä myyjäksi.

Pörssin ostaja on yritys, jonka hiilidioksidin päästöt ovat nousseet. Huolestuttava tapaus on suomalainen terästeollisuus. Viimeiset 15 vuotta se on määrätietoisesti lisännyt teräksen tuotantoa. Kilpaa teräksen kanssa on kasvanut hiilidioksidin päästö. Se on peräisin kivihiilestä, jonka pelkistyslämmöllä rautamalmi sulaa ja jalostuu teräkseksi.

Terästeollisuuden kivihiihelle ei ole ollut Suomessa vaihtoehtoa puoleen vuosisataan. Tiedämme kuitenkin, että metallurginen hiili tehtiin alunperin puusta, ja että Brasi-

lian ja Australian terästeollisuus käyttävät edelleen osaksi puuhiiltä.

Terästeollisuutemme joutuu ostamaan hiilidioksidin päästokiintiötä likimain siinä suhteessa kuin teräksen tuotanto on noussut sitten vuoden 1990. Puuenergian tutkimuksella on edessään pellettiteollisuuden kokoluokkaa oleva haaste: kehittää nykyaikainen, metallurginen puuhiili korvaamaan kivihiiiltä niin, että vältymme ylimääräisten päästokiintiöiden ostolta.

Kun ynnäämme päästökauppaan tulevat myynnit ja ostot, Suomi joutunee maksumieheksi jo 2005. Hiilidioksidin kokonaispäästömmme ovat näet villissä nousussa.

Paaluvuonna 1990 päästimme hiilidioksidia 54 miljoonaa tonnia. Vuonna 2000 olimme pari prosenttia yli sen, mutta vuonna 2002 ylitystä oli jo 17 prosenttia. Vuoden 2003 ensi puoliskolla hiilidioksidin päästöt olivat 36 tonnia, kolmanneksen yli paalulukeman.

Toki selviämme ylisuurista päästöistä kovalla rahalla, ostamalla EU-pörsistä lisäkiintiötä. Päästökaupassa ostomiehen osa ei kuitenkaan Suomea mairittle. Uusiutuvien puuvarojen maana meidän tulisi pyrkiä siihen, että emme joutuisi pysyväksi ostajaksi, vaan pääsisimme vahvaksi myyjäksi. Se tarkoittaa entistä määrätietoisempaa puuenergian kehitystyötä.

VELI POHJONEN

METSÄLEHTI

22/2003

20.11.2003